

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู : การวิเคราะห์ห่อภิมาน The Synthesis of Research on Teaching Effectiveness of Teachers : A Meta - Analysis

ธีระยุทธ อ้วนวงศ์¹ ญาณภัทร สีหะมงคล² และบุษบา จริงบำรุง³

Teerayuth Ounwong,¹ Yannapat Seehamongkon,² and Buthsaba Chingbumrung³

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู : การวิเคราะห์ห่อภิมาน มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจคุณลักษณะคุณภาพของผลงานวิจัย สรุปองค์ความรู้จากค่าขนาดอิทธิพล และเปรียบเทียบปัจจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู เพื่อให้ได้ข้อสรุปของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงทำการสังเคราะห์งานวิจัยระดับมหาบัณฑิตในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2552 จำนวน 42 เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเบื้องต้น คำนวณค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ห่อภิมานด้วยวิธีของกลาส เปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพล โดยใช้สถิติครัสคัล-วัลลิส ผลการวิจัยพบว่า

1. การสรุปผลข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยในแต่ละเล่มสามารถสรุปได้ดังนี้ เพศที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือ เพศชาย ปีการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่งานวิจัยมากที่สุดคือ ปีพ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยมหาสารคามผลิตงานวิจัยมากที่สุด สาขาที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือ สาขาวิจัย ชนิดของงานวิจัยที่พบมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์ ลักษณะของวัตถุประสงค์ที่มากที่สุดคือ หาความสัมพันธ์ จำนวนตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัยมากที่สุด คือ จำนวน 1 ตัวแปร วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ การเลือกแบบหลายขั้นตอน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด คือ จำนวน 301- 400 คน คุณภาพเครื่องมือในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ประเภทเครื่องมือที่ใช้มากที่สุดคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้มากที่สุดคือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย หรือวิเคราะห์การถดถอย

2. ผลการสังเคราะห์คุณภาพงานวิจัยโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานวิจัยเท่ากับ 3.51 ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

3. จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าปัจจัยด้านทักษะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.57 ปัจจัยด้านพื้นฐานความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.41 และปัจจัยด้านการสนับสนุนการสอน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.03

4. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครูโดยใช้การทดสอบแบบครัสคัล - วัลลิส ที่คำนวณมาจากค่าขนาดอิทธิพลพบว่าปัจจัยในแต่ละด้านทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูไม่แตกต่างกัน

โดยสรุป ผลการเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลปัจจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู ปัจจัยในแต่ละด้านดังกล่าวทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ในการเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู นั้น ควรเลือกส่งเสริมในด้านใดด้านหนึ่งใน 3 ด้านนี้เพราะให้ผลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพการสอนของครู การวิเคราะห์ห่อภิมาน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² กศ.ด. (การวัดผลการศึกษา) ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ป.ร.ด. (บริหารการศึกษา) วิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม

รับต้นฉบับ 12 ตุลาคม 2554 รับลงตีพิมพ์ 8 พฤศจิกายน 2554

ABSTRACT

The Synthesis of Research on Teaching Effectiveness of Teachers: A Meta - Analysis. The purposes of this study were to explore the characteristic and quality of research, to conclude knowledge from the effect sizes and to compare factors associated with teaching effectiveness of teachers. Forty-two Master degree research that were published during 1997 - 2009 were synthesized. Data were analyzed using the basic statistic. A meta-analysis based on Glass's method was used to calculate the effect size of the studies and then compared through Kruskal-Wallis Test. The results were as follows:

1. The research characteristics were summarized as follows: Male produced more research documents than female. The highest number of publications was in 2009. The finding indicated that Mahasarakham University was the leader in research publication. The division that was studied the most was educational research. The thesis was the most dominant type of all research documents. The most common objective was to evaluate relationships. The number of dependent variables used in most studies was one variable. Sampling method was a multi-stage sampling. Sample size of 301-400 documents was the most chosen. The overall quality of the instruments was very good and the questionnaire was the most common instrument used. The Statistic used was simple correlation or regression.

2. The overall average of research quality was found to be 3.51. The overall quality of research concerning the quality of education was good.

3. This research synthesis found that the effect size of teacher's skills was 1.57 and was 1.41 of fundamental aspects of the teacher. The effect size of teaching support factors was 1.03.

4. The comparisons in each of the factors associated with teaching effectiveness of teachers by using the Kruskal - Wallis Test calculated from the effect size revealed that the factors that influence the efficiency of teaching were not different.

In conclusion, the results of comparing the effect sizes of the factors associated with teaching effectiveness of teachers indicated no difference in each of those factors. However, in terms of selecting the activities to promote and improve the teaching effectiveness of teachers, should be promoted on one side of the three because the results did not differ.

Keywords : Teaching Efficiency A Meta - Analysis

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ หากประเทศใดจัดระบบการศึกษาที่ดีให้แก่ประชาชนประเทศนั้นก็จะมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เพราะประชาชนในประเทศจะถ่ายทอดความรู้ความสามารถที่ได้รับออกมาในรูปของการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนที่ได้รับผิดชอบ (สุรัสวดีศิลปอนันต์, 2542 : 1 - 5) อย่างไรก็ตามการศึกษากำลังอยู่ในภาวะวิกฤตในหลาย ๆ ด้าน ดังเห็นได้จากรัฐบาลได้การปฏิรูป

การศึกษาเพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การปฏิรูประบบการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้กับผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการศึกษา เน้นการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สามารถแก้ปัญหาและปรับตัวในสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัจจัยสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปได้ครูเป็นบุคคลมืออาชีพหนึ่ง

ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนามวลมนุษย์ชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นผู้ให้และผู้ประสานความรู้ความเชี่ยวชาญให้แก่ศิษย์ และศิษย์นำความรู้และความเชี่ยวชาญไปใช้ต่อในทางสร้างสรรค์ ในด้านการค้นคว้า ด้านสังคม เศรษฐกิจ และวิทยาศาสตร์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ (ธีรศักดิ์ อัครบรร, 2542 : 12) ซึ่งจะพบว่า การจะพัฒนาชาตินั้นต้องเริ่มที่การเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพนั้นต้องเริ่มที่ครู ดังที่โกวิท ปรวาลพฤกษ์ (2541 : 58) กล่าวว่าความสามารถของครูเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะนำไปทำนายหรือคาดการณ์คุณภาพของนักเรียนได้โดยตรงครูที่มีความสามารถสูงย่อมชำนาญในการจัดกิจกรรมทำให้นักเรียนลงมือทำอันนำไปสู่ผลการเรียนอันแท้จริงการเพิ่มพูนคุณภาพและระดับฝีมือครู จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา จากเหตุผลดังกล่าวพบว่าคุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อคุณภาพทางการศึกษาที่นักเรียนจะมีความรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการแต่องค์ประกอบที่สำคัญคือประสิทธิภาพการสอนของครู

การวิเคราะห์ห่อภิมานเป็นวิธีการสังเคราะห์งานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกันซึ่ง นงลักษณ์ วิรัชชัย (2553 : 2) ได้สรุปการวิเคราะห์ห่อภิมาน หมายถึง การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณแบบหนึ่งที่นักวิจัยนำงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกันจำนวนหลาย ๆ เรื่องมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อให้ได้ข้อสรุปผลการวิจัยที่มีความกว้างขวางลุ่มลึกกว่าผลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์และงานวิจัยในแต่ละเรื่องก็นำมาสังเคราะห์ ประกอบด้วย ข้อมูลสองส่วน ส่วนแรกเป็นข้อมูลจากผลการวิจัยในแต่ละเรื่องวัดในรูปดัชนีมาตรฐาน ได้แก่ดัชนีขนาดอิทธิพลและดัชนีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ข้อมูลส่วนที่สองเป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะงานวิจัย

ปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูซึ่งมีปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆข้อค้นพบมีความหลากหลายมีหลายประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาสังคมศาสตร์ซึ่งมีตัวแปรเป็นจำนวนมากในการอธิบายปรากฏการณ์หนึ่ง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาวิธีการสรุปงานวิจัยให้นักวิจัยสามารถรวบรวมวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อค้นพบได้อย่างชัดเจนครอบคลุมและเป็นปรนัย (เจนจิรา ดวงสิน, 2552 : 3) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูโดยใช้การสังเคราะห์แบบการวิเคราะห์ห่อภิมาน

ซึ่งเป็นวิธีของกลาสประกอบกับการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติเบื้องต้นเพื่อที่จะได้ผลสรุปการวิจัยให้สมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนาและสรุปองค์ความรู้จากค่าขนาดอิทธิพล เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่และข้อสรุปที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจคุณลักษณะและขอบข่ายงานวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู
2. เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของผลงานวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครูที่ได้จากการสังเคราะห์และสรุปองค์ความรู้จากค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนของครู

ขอบเขตการวิจัย

1. **คุณสมบัติของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์** มีรายละเอียดดังนี้

1.1 วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐทั่วประเทศซึ่งเป็นงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2552

1.2 งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู

1.3 งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ต้องมีการรายงานค่าสถิติเพียงพอสำหรับการนำค่าสถิติเหล่านั้นมาแปลงเป็นค่าดัชนีมาตรฐาน ซึ่งนำมาใช้ในการวิเคราะห์ห่อภิมานโดยใช้การคำนวณค่าขนาดอิทธิพลตามสูตรของกลาส (Glass)

2. **ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย** ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ กลุ่มตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยและกลุ่มตัวแปรคุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู

2.2 ตัวแปรตาม คือ ค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ที่ใช้ในการวิจัย เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูซึ่งงานวิจัยเหล่านี้เป็นงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยของรัฐทั่วประเทศ ที่พิมพ์เผยแพร่ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2552

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ที่ใช้ในการวิจัย เป็นงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนด ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 42 เรื่อง ที่พิมพ์เผยแพร่ ในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2552 และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ชนิดได้แก่

1. แบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย
2. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สืบหารายชื่องานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูในช่วงปี พ.ศ. 2541 - 2552 จากสิ่งพิมพ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือรวบรวมบทความของสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนและจากการสืบค้นหัวข้อวิทยานิพนธ์จากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากห้องสมุดต่าง ๆ ผู้วิจัยรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูได้รวม 42 เล่ม

3. ดำเนินการศึกษางานวิจัยโดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสรุปงานวิจัยที่สร้างขึ้น ลงรหัส และบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยและทบทวนงานวิจัยอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัย

4. ดำเนินการศึกษางานวิจัยเพื่อบันทึกลงในแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถ้อยคำต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถ้อยคำจะนำเสนอข้อมูลที่ได้แยกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย

1.1 สรุปภาพรวมของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูจากแบบบันทึกข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย บันทึกข้อมูลคุณลักษณะเบื้องต้นของงานวิจัยแต่ละเรื่องที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติบรรยายค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินคุณภาพงาน วิจัยปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูเพื่อสรุปผลงานวิจัยข้อเสนอแนะเพื่อให้เห็นภาพรวมชัดเจนและการนำเสนอผลการวิเคราะห์คุณภาพทางวิชาการ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบความมุ่งหมายของงานวิจัย

2.1 การนำค่าสถิติทดสอบสมมติฐาน จากงานวิจัยมาคำนวณค่าขนาดอิทธิพล

2.2 เปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปรในแต่ละด้านที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูทั้ง 3 ด้านโดยใช้สถิติทดสอบแบบครัสคัล - วัลลิส

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัย

1.1 สรุปผลข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยในแต่ละเล่มสามารถสรุปได้ดังนี้ เพศที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือเพศชาย ปีการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่งานวิจัยมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยมหาสารคามผลิตงานวิจัยมากที่สุดสาขาที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด คือ สาขาวิจัย จำนวนหน้าของงานวิจัยที่พบมากที่สุด คือ จำนวน 101 - 150 หน้า ชนิดของงานวิจัยที่พบมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ ลักษณะของวัตถุประสงค์ที่มากที่สุด คือ หาความสัมพันธ์ ประเภทงานวิจัยที่มากที่สุด คือ ความสัมพันธ์ จำนวนตัวแปรตามที่ใช้นางานวิจัยมากที่สุด คือ จำนวน 1 ตัวแปร จำนวนตัวแปรต้นที่ใช้นางานวิจัยมากที่สุด คือ จำนวน

1 - 3 ตัวแปร ประเภทสมมติฐานที่พบมากที่สุดคือไม่มีทิศทาง จำนวนสมมติฐานที่มากที่สุด คือ จำนวน 1 และ 4 สมมติฐาน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คือ การเลือกแบบหลายขั้นตอน สถานะของกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คือ ครู ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด คือ จำนวน 301- 400 คน คุณภาพเครื่องมือในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก จำนวนเครื่องมือที่ใช้มากที่สุด คือ จำนวน 1 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 59.52 ประเภทเครื่องมือที่ใช้มากที่สุดคือ แบบสอบถาม จำนวนวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่พบมากที่สุด คือ 2 วิธี ใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุด สถิติที่ใช้มากที่สุด คือ สถิติสัมพันธ์อย่างง่าย หรือ วิเคราะห์การถดถอย

1.2 ผลการสังเคราะห์คุณภาพงานวิจัยโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานวิจัยเท่ากับ 3.51 ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านที่ 1 ด้านภูมิหลัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 อยู่ในระดับดี

ด้านที่ 2 ด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 อยู่ในระดับดี

ด้านที่ 3 ด้านวิธีการดำเนินการวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับดี

ด้านที่ 4 ด้านผลการวิเคราะห์ข้อมูลอภิปรายผลสรุปผลและข้อเสนอแนะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ในระดับดี

ผลการศึกษาที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำและอยู่ในระดับต่ำไม่มี

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบความมุ่งหมายของงานวิจัย

2.1 จากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าปัจจัยด้านพื้นฐานความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.41 ปัจจัยด้านการสนับสนุนการสอน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.03 และปัจจัยด้านทักษะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.57 ซึ่งปัจจัยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยด้านพื้นฐานความเป็นครูมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ 57 เรื่อง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.41 โดยมีปัจจัยเจตคติของครูมีค่าเฉลี่ยอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาเป็น การวัดผลประเมินผล

ปัจจัยด้านการสนับสนุนการสอนมีจำนวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ 40 เรื่องและมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล 1.03 โดยมีปัจจัยสภาพเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาคือเป็นปัจจัยการเตรียมการสอนและการสนับสนุนจากผู้บริหาร ตามลำดับ

ปัจจัยด้านทักษะความเป็นครูมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ 107 เรื่อง และมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล 1.57 ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอิทธิพลมากที่สุดคือความสัมพันธ์ระหว่างครูในโรงเรียน รองลงมาเป็นบรรยากาศในการเรียนรู้ และปัจจัยภูมิหลังครู ตามลำดับ

2.2 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูโดยใช้การทดสอบแบบครัสคัล - วาลิส ที่คำนวณมาจากค่าขนาดอิทธิพลพบว่าปัจจัยในแต่ละด้านทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยในแต่ละประเภทพบว่าเพศที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือเพศชายจากการสังเคราะห์งานวิจัยแล้วพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ซึ่งงานวิจัยในลักษณะนี้จะเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในเชิงตัวเลขซึ่งเพศชายส่วนใหญ่จะมีลักษณะนิสัยชอบการคำนวณ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของ จารุพรรณ ทิพย์คุุณลักษณ์ (2549 : 142) ได้ทำการวิเคราะห์งานวิจัยของศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2533 - 2542 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้ทำวิทยานิพนธ์ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ปีการศึกษาที่พิมพ์เผยแพร่งานวิจัยมากที่สุดคือ พ.ศ. 2552 จำนวนหน้าของงานวิจัยที่พบมากที่สุด คือ จำนวน 101 - 150 แผ่น ชนิดของงานวิจัยที่พบมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ ทั้งนี้เพราะในช่วง ปี พ.ศ. 2552 คิดเป็นร้อยละ 16.67 ได้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญ คือ มีการเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2544 เปลี่ยนมาใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2551 จึงส่งผลให้การทำงานวิจัยในช่วงปีนี้มีมากขึ้น สถาบันที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถาบันการศึกษาดังกล่าวเป็นสถาบันที่เปิด

สอนในระดับมหาวิทยาลัยหลากหลายสาขา โดยเฉพาะคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นคณะที่เปิดสอนในสาขาทางการศึกษา บุคคลสนใจในการเข้าศึกษาเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้มีการผลิตงานวิจัยออกมามาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา ดวงสิน (2552 : 86 - 8) ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่อยู่ในช่วง พ.ศ. 2541 - 2552 พบว่า สถาบันที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ดังนั้น วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่จะเป็นการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตามซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชฎาภา บรรพพงศ์ (2550 : 112 - 113) ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์ทอริมาน (Meta analysis) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คือ การเลือกแบบหลายขั้นตอน สถานะของกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คือ ครู ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด คือ จำนวน 301 - 400 คน งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่พบเป็นส่วนใหญ่จึงมีสถานะเป็นครูซึ่งอาจสอนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาการเลือกกลุ่มตัวอย่างจึงเป็นการเลือกแบบหลายขั้นตอน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันทอง พะชะ (2551 : 3 - 137) ที่ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การเลือกแบบหลายขั้นตอน สถานะของกลุ่มตัวอย่าง คือ ครู คุณภาพเครื่องมือในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก จำนวนเครื่องมือที่ใช้มากที่สุด คือ จำนวน 1 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 59.52 ประเภทเครื่องมือที่ใช้มากที่สุดคือ แบบสอบถาม จำนวนวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่พบมากที่สุด คือ 2 วิธี ใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลมากที่สุด สถิติที่ใช้มากที่สุด คือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple correlation) หรือวิเคราะห์การถดถอย (Regression) ในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์นั้นงานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ กระบวนการในการสร้างเครื่องมือได้ถูกกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่านทำให้เครื่องมือที่มีคุณภาพในระดับดีมาก งานวิจัยที่นำมาศึกษาส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยสหสัมพันธ์อย่างง่าย วิเคราะห์การถดถอยหรือการค้นหาลำดับ ในการศึกษาข้อมูลหนึ่งครั้งต้องเกิดความยุ่งยาก ซับซ้อนเครื่องมือที่ใช้จึงมีเพียงแค่ จำนวน 1 ฉบับ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบมากที่สุด

คือ 2 วิธี คือการใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์และการวิเคราะห์เนื้อหา จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตติกาญจน์ สกุลเดช (2552 : 1 - 120) ที่คุณภาพเครื่องมืออยู่ในระดับดีมาก เครื่องมือที่ใช้ คือ จำนวน 1 ฉบับ และใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ผลการสังเคราะห์คุณภาพงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู

โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของคุณภาพงานวิจัยเท่ากับ 3.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ .67 ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีอยู่ 13 ประเด็นที่อยู่ในระดับดีมากส่วนอยู่ในระดับคุณภาพดีมีอยู่ 17 ประเด็นและคุณภาพงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำและอยู่ในระดับต่ำไม่มี เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่ที่นำมาสังเคราะห์เป็นวิทยานิพนธ์ร้อยละ 79.62 ในกระบวนการทำวิทยานิพนธ์แต่ละเล่มนั้นต้องผ่านกระบวนการพิจารณาและกลั่นกรองจากประธานกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ และการสร้างเครื่องมือมีคุณภาพและความเชื่อมั่นสูง อีกทั้งตัวผู้วิจัยเองได้คัดกรองงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์มาบางส่วนด้วยเหตุนี้ผลการสังเคราะห์คุณภาพงานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาจึงออกมาอยู่ในระดับดีมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา ชำนาญกุล (2553 : 90) การสังเคราะห์ผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษสาขาวิทยาศาสตร์โดยวิธีวิเคราะห์ทอริมานผลการประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการคำนวณค่าขนาดอิทธิพลปัจจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครูจากการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านพื้นฐานความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.41 ปัจจัยด้านการสนับสนุนการสอน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.03 และปัจจัยด้านทักษะความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.57 ซึ่งพบปัจจัยด้านทักษะความเป็นครูมีค่าเฉลี่ยอิทธิพลมากที่สุดเพราะปัจจัยด้านนี้คือพฤติกรรมแสดงออกหรือวิธีการกระทำของครูที่เกี่ยวข้องกับการสอนยกตัวอย่างตัวแปรในกลุ่มด้านทักษะความเป็นครู เช่น มนุษย์สัมพันธ์ของครู ด้านการจัดบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ บุคลิกลักษณะของครูและสื่อการสอน เป็นต้น จะเห็นว่าตัวแปรที่

เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยด้านทักษะความเป็นครูเป็นปัจจัยที่ครูผู้
สามารถพัฒนาตนเองซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น
สำนักงานเขต สถานศึกษา มหาวิทยาลัย ได้จัดอบรมเพื่อพัฒนา
ทักษะทางนี้อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันทอง พะชะ
(2551 : 85) ที่ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพ
การสอนของครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หนองบัวลำภู และงานวิจัยของ ดลนภา กลางมณี (2552 : 129)
ที่ทำวิจัยเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูวิทยาศาสตร์ ใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งงานวิจัยทั้ง 2 เล่มได้
นำตัวแปรด้านทักษะความเป็นครูเข้ามาศึกษาด้วย

4. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับ
ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยใช้การทดสอบ แบบครัสคัล -
วัลลิส (The Kruskal - Wallis Test) ที่คำนวณมาจากค่าขนาด
อิทธิพลพบว่าปัจจัยในแต่ละด้านทำให้ประสิทธิภาพการสอน
ของครูไม่แตกต่างกัน จากปัจจัยทั้ง 3 คือ ด้านพื้นฐานความ
เป็นครู ด้านการสนับสนุนการสอน ด้านทักษะความเป็นครู จะ
พบส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูไม่แตกต่างซึ่งอาจจะ
มีสาเหตุมาจากประสิทธิภาพการสอนของครูอาจมีผลมาปัจจัย
หลายด้านไม่ได้อยู่ที่ด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้นในการเลือกส่งเสริม
ประสิทธิภาพการสอนของครูควรเลือกส่งเสริมในด้านใดด้าน
หนึ่งใน 3 ด้านนี้เพราะให้ผลไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะงานวิจัยในแต่ละเล่มสามารถสรุปได้ดังนี้
เพศที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด คือ เพศชาย ปีการศึกษาที่พิมพ์
เผยแพร่งานวิจัยมากที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัย
มหาสารคามผลิตงานวิจัยมากที่สุด สาขาที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด
คือ สาขาวิจัย ชนิดของงานวิจัยที่พบมากที่สุดคือ วิจัยนิพนธ์
ลักษณะของวัตถุประสงค์ที่มากที่สุด คือ หาความสัมพันธ์ จำนวน
ตัวแปรตามที่ใช้ในงานวิจัยมากที่สุด คือ จำนวน 1 ตัวแปร วิธี
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ การเลือกแบบหลายขั้นตอน ขนาด
ของกลุ่มตัวอย่างที่พบมากที่สุด คือ จำนวน 301 - 400 คน
คุณภาพเครื่องมือในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ประเภทเครื่อง

มือที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้มากที่สุด คือ
สหสัมพันธ์อย่างง่ายหรือวิเคราะห์การถดถอย

2. ผลการสังเคราะห์คุณภาพงานวิจัยโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย
ของคุณภาพงานวิจัยเท่ากับ 3.51 ผลการประเมินคุณภาพงาน
วิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. การสังเคราะห์งานวิจัยพบว่าปัจจัยด้านทักษะความเป็นครู
มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.57 ปัจจัยด้านพื้นฐานความ
เป็นครู มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.41 และปัจจัยด้านการ
สนับสนุนการสอน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.03

4. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับ
ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยใช้การทดสอบแบบครัสคัล -
วัลลิสที่คำนวณมาจากค่าขนาดอิทธิพลพบว่าปัจจัยในแต่ละ
ด้านทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการทำวิจัยการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
ประสิทธิภาพการสอนของครูควรจะทำการเจาะจงเฉพาะด้าน
เช่น ด้านพื้นฐานความเป็นครู ด้านการสนับสนุนการสอน และ
ด้านทักษะความเป็นครู ซึ่งจะทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความ
ละเอียดมากขึ้นและครอบคลุมทุกเนื้อหา

2. การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์ห่อภิมาณควรจะ
มีการหาค่าขนาดอิทธิพลโดยใช้สูตรของฮันเตอร์และการนำ
สถิติขั้นสูงมาวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์สมการถดถอย การ
วิเคราะห์เส้นทาง และ META SEM เป็นต้น

3. การสังเคราะห์งานวิจัยส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นการสังเคราะห์
งานในสถาบันอุดมศึกษา หรือสังเคราะห์งานในระดับมหาบัณฑิต
เท่านั้น ควรจะมีการสังเคราะห์งานวิจัยในระดับสถานศึกษา
เช่น งานวิจัยในชั้นเรียน งานวิจัยที่เป็นผลงานวิชาการ เพื่อ
ขยายขอบเขตของงานวิจัยให้กว้างและมีบทสรุปที่แน่นอน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและ
ความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ญาณภัทร สีหะมงคล
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.บุษบา
จิริงบำรุง กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ยวีร์วิภากรณ์ กุดแกลง และอาจารย์

น้ำฝน สารคุณ ที่ให้ความเมตตาตรวจสอบแก้ไขและแนะนำสิ่งดี
เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท ประวาลพุกกะ. (2541). **การพัฒนาวิชาชีพครูในแนวคิด
และนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชั้นทอง พะชะ. (2551). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน
ของครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตรา ชำนาญกุล. (2553). **การสังเคราะห์ผลงานทางวิชาการ
เพื่อเลื่อนวิทยฐานะชำนาญการพิเศษสาขาวิทยาศาสตร์
โดยวิธีวิเคราะห์ห่อภิมาน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จารุพรรณ ทิพย์คุลักษ์ณ์. (2549). “การวิเคราะห์ วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ระหว่างปี พ.ศ. 2533- 2542,” **วารสารสงขลานครินทร์**
9,1 ม.ค. - เม.ย. 2546.
- เจนจิรา ดวงสิน. (2552). **รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ : การวิเคราะห์
อภิมาน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ชฎาภา บรรพพงศ์. (2550). **การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์
เนื้อหาและการวิเคราะห์ห่อภิมาน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุดิกาญจน์ สกฤตเดช. (2552). **การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัย
ที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาภาคพื้นใต้ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม
: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ดลนภา กลางมณี. (2552). **โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู
วิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอน
ล่าง**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2542). **ความเป็นครู**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ก.พลพิมพ์,
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2553). **การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ โดยใช้
META-SEM : เอกสารประกอบการอบรมที่คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- สุวัจ ธิลปอนันต์. (2542). **แนวคิดการปฏิรูปการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : ศาสนา.